

2:14-23 Daniel calls upon Gd

1. Ibn Ezra to 2:23

בעבור היות אבותי נביאים ולא כן אבות גוים אחרים... ואמר 'די בעינה' הוא וחביריו כאומר לא בזכותי לבדי הודעתני זה הסוד

Because my ancestors were prophets, unlike the ancestors of other nations... and he said 'that we want', him and his colleagues, meaning, 'Tell me this secret, not only in my merit [but also in the merit of my colleagues].'

Dreams and Prophecy

2. Iyov 33:14-15

כי באחת ידבר קל ובשתיים לא ישורנה: בתלום חזיון לילה בנפל תרדמה על אנשים...

For Gd will speak once, and twice, and Man will not see it. In a dream, a vision of the night, when sleep falls upon men...

3. Bamidbar 12:6

ויאמר שמעו נא דברי אם יהיה נביאכם ד' במראה אליו אתודע בתלום אדבר בו:

And He said: Listen now to My words! If you should have a prophet, I, Gd, will make Myself known to him in a vision; in a dream I will speak to him.

4. Zecharyah 10:2

כי התרפים דברו און והקוסמים חזו שקר ותלמות השוא ידברו הקל ינחמו...

For idols speak falsehood and sorcerers see lies, and dreams speak emptiness, they comfort with futility...

2:24-36 The Dream

5. Abarbanel Maayan 6 Tamar 1 pg. 308

ותמיד נמשך השפע העליון האמנם יחול במי שיכין עצמו לקבלו והנה אתה מחשבותיך עלו על לבך בשכבך על מטתך לדעת מה יהיה באחרית זה האם תתמיד מלכות זה העליון בזרעך תמיד או מה ילד יום ולכן הקבי"ה שהוא מגלה הסודות הודיעך מה שיהיה באחרית הימים כי בשוטט מחשבותיך בדבר הזה היית מוכן לקבל השפע ההוא

Higher influence always flows, but it will be manifest only upon one who prepares himself to receive it. Your thoughts ascended upon your heart when you lay upon your bed, to know what would be in the end. Will this higher reign continue in your seed forever, or what will the day bring? Therefore, Gd, who reveals secrets, informed you of what would be in the end; when your thoughts wander in this, you are prepared to receive this influence.

6. Abarbanel Maayan 6 Tamar 1 pg. 308

הפתרון לא אומר אותו בפומבי בפני כל אדם כמו שעשיתי את החלום אבל אגיד אותו למלך ביחוד ובסתר המדרגה ואמר זה לפי שדניאל ידע שלא היה בפתרון בשורה מוצאת [חן?] כי היה בעניינו חרבן בבל וחילוף המלכות

I will not reveal the meaning in public, before everyone, as I did with the dream. I will tell it to the king in private, in 'the secret of the step.' Daniel said this because he knew that the explanation would not be favourable, for it would speak of the destruction of Babylon and the change of empires.

Hesiod's 8th century BCE Myth of the Ages

2:37-45 The Interpretation

7. Yirmiyahu 27:6

...אנכי נתתי את כל הארצות האלה ביד נבוכדנאצר מלך בבל עבדי וגם את חית השדה נתתי לו לעבדו:

...I have given all of these lands into the hands of My servant, Nevuchadnezzar, king of Babylon, and the beasts of the field I have put into his hands, too, to serve him.

8. Ibn Ezra to 2:43

'מתערבין' שכולם לוקחות בנות גוים כמו הפרסיים לוקחים הבבליות... ואינם דומים אלה לאלה במתכונתם ובמלבושיהם ומאכלם ומנהגם גם מחלוקת בתורתם

'Mixing' because they take the daughters of the nations, as the Persians take the Babylonians... And they do not resemble each other in form, dress, food or custom, and they also disagree in their laws.

Who are the four kingdoms?

	Gold	Silver	Copper	Iron and Clay	Stone
Rashi, Midrash	Babylon	Medea/Persia	Greece	Rome	Mashiach
Rav Saadia Gaon, Abarbanel	Babylon	Medea/Persia	Greece	Rome and Yishmael	Mashiach
Ibn Ezra	Babylon	Medea/Persia	Greece/Rome	Yishmael and remnant kings	Mashiach
Rav Medan	Babylon	Medea/Persia	Alexander's Greece	Diadochi Greece	Chashmonaim

9. Rabbi Judah Loew, Maharal, Ner Mitzvah 1

דבר שהוא אחד מסוגל לו האמצעי, והיוצא מן האחד הוא מתיחס לד', כנגד ד' רוחות שיש בהם יציאה מן האמצע. ולכך המלכיות הם ד', כנגד ד' רוחות היוצאים מן האמצעי

That which is One is the centre, and that which leaves the one is described as four, for the four directions in which one departs from the centre. Thus the empires are four, parallel to the four directions leaving the centre.

The purpose of these events

10. Abarbanel Maayan 6 Tamar 1 pg. 308

ואמר כל זה דניאל לרוב ענותנותו... ואמנם הסבה האמתית בזה כבר זכרתיה כדי להודיע לנ"י שגם הוא עדי אובד ושכאשר עשה למלכי יהודה וירושלם כן יעשה לו ולבבל ראש מלכותו

Daniel said all this in his humility... But the true reason was as I have mentioned, to inform Nevuchadnezzar that he, too, would be destroyed. As he did to the kings of Judea and Jerusalem, so will be done to him and to Babylon, head of his empire.

The purpose of recording this chapter

11. Abarbanel Maayan 6 Tamar 2 pg. 310

והיוצא מזה הספור הוא לדעת שלמות דניאל בנבואה וגלוי הסודות והעמוקות בה ושהוא היה סבה שני"י האמין שד' יתברך הוא אלקי האלקים ואדוני האדונים ומגלה הסתרים. והיה סבה ג"כ שניצולו חכמי בבל מיד נ"י מלך עריץ מלך אכזרי והיה סבה ג"כ שעלו לגדולה וכבוד אוהביו וריעיו חנניה מישאל ועזריה ויצא לנו גם כן מזה הספור עוד תקוה רבה להצלחתנו וגאולתנו

What emerges from this story is to know the perfection of Daniel in prophecy and revelation of secrets and depths, and that he was the reason why Nevuchadnezzar came to believe that HaShem is the Gd above gods, Master of masters, revealer of secrets. He was also the reason why the Babylonian sages were saved from Nevuchadnezzar, cruel king, and he was the reason why his friends, Chaniah, Mishael and Azaryah ascended to greatness and honour. Also, from this story we learned great hope for our success and redemption.

Chapter 3: What was the statue?

12. An Idol?

- For They refuse to bow; The language in 3:12, 3:14, 3:18
- Against No god is mentioned; Connection to the previous story

13. A Statue in honour of Nevuchadnezzar?

- For Explains omission of any god
- Against They refuse to bow; The language in 3:12, 3:14, 3:18; No connection to previous story

14. Talmud, Pesachim 53b

מה ראו חנניה מישאל ועזריה שמסרו [עצמן] על קדושת השם לכבשן האש נשאו קל וחומר בעצמן מצפרדעים ומה צפרדעים שאין מצווין על קדושת השם כתיב בהו "ובאו [ועלו] בביתך [וגו'] ובתנורו ובמשארותיך" אימתי משארות מצויות אצל תנור הוי אומר בשעה שהתנור חם אנו שמצווין על קדושת השם על אחת כמה וכמה

What did Chananiah, Mishael and Azaryah see, that they gave themselves to the fiery furnace for the sanctity of the Name? They deduced from the frogs to themselves. The frogs were not commanded regarding the sanctity of the Name, and yet it says, "They will ascend into your house... and your ovens and your dough." When is dough beside the oven? When the oven is hot! We are commanded regarding the sanctity of the Name, how much more so!

15. Tosafot, Pesachim 53b מה ראו

וקשה דהא בפרהסיא הוה ומסקינן בסנהדרין (דף עד.) דלכולי עלמא בפרהסיא חייב למסור עצמו אפילו אמצוה קלה ומפר"ת דצלם זה שעשה נבוכדנצר לאו ע"ז הוה אלא אינדרטא שעשה לכבוד עצמו ולכך קאמר מה ראו וכן משמע מדכתיב "לאלהך לית אנחנא פלחין ולצלם דדהבא לא נסגוד" משמע דאלהא דידיה וצלמא תרי מיילי נינהו ואתי נמי שפיר הא דאמרינן באלו נערות (כתובות לג:) אלמלי נגדו לחנניה מישאל ועזריה פלחו לצלמא ואי ע"ז הוה ח"ו שהיו משתחוים לו ומיהו לשון פלחו לא אתי שפיר ור"י מפרש מה ראו שלא ברחו שהרי קודם המעשה היו יכולים לברוח כמו שעשה דניאל כדאמר בחלק (סנהדרין צג.) ג' היו באותה עצה.

This is difficult; their case was public, and Sanhedrin 74a concludes that everyone agrees that one must surrender himself [to death] to avoid public desecration, even for a light mitzvah!

Rabbeinu Tam explained: This idol was not an idol, but a monument for his own honour...

Ri explained: The Talmud's question was what they saw that caused them not to flee...

16. Abarbanel, Maayan 6 Tamar 3 (pg. 312)

כל הצלם מראשו ועד רגליו היה של זהב להורות שכל המלכיות שיבאו אחריו וימלכו בכפה יהיו תמיד מזרעו וממלכות בבל לא לבד הראש כי אם ג"כ הזרועות והשוקים ועד ירכים ולכן צוה לקבץ את כל האומות והלשוונות אשר בכל מלכות ממשלתו ושכלן יפלו ויסגדון לפני אותו הצלם לרמוז שיהיו נכנעים ונכבשים לממשלתו עוד כל ימי הארץ ולכן היה זה מתוך הניגונים כי היה זה כענין המלכת מלך... וחז"ל הבינו שהיה הצלם זכרון לאלהיו ושהיה ענין ע"ז ואני לפרש הכתוב באתי

The entire statue, head to toe, was of gold, demonstrating that all empires to come after him and reign over the world would be from his descendants and the Babylonian Empire, and not only the head, but also the arms and thighs and loins. And so he instructed that they gather from all of the nations and tongues throughout his empire, and that all would fall and bow before that idol, to hint that they would be humbled and conquered before his reign, eternally. Therefore, this was performed with music, like a king's coronation... Our sages understood that the statue was a memorial for his god, as a matter of idolatry; I have come to explain the text.

17. Rav Yaakov Medan's twist: Bereishit 11:1-4

3:8-12 Attack on the Jews

18. Talmud, Sanhedrin 93a

שלשה היו באותה עצה הקב"ה ודניאל ונבוכדנצר הקב"ה אמר ניזיל דניאל מהכא דלא לימרו בזכותיה איתנצל ודניאל אמר איזיל מהכא דלא ליקיים בי 'פסילי אלהיהם תשרפון באש' ונבוכדנצר אמר יזיל דניאל מהכא דלא לימרו קלייה לאלקיה בנורא

Three plotted: Gd, Daniel and Nevuchadnezzar. Gd said, "Let Daniel leave, lest people say they were saved in his merit." Daniel said, "I will leave, lest 'Burn their idols in fire' be fulfilled with me." Nevuchadnezzar said, "Let Daniel leave, lest people say, 'He burns his god in fire.'"

19. Abarbanel, Maayan 6 Tamar 3 (pg. 313)

שהמלשינים קרה מקרה שראו את חנניה מישאל ועזריה בשעת מעשה כשנשמע קל קרנא משרוקיתא שהיו הכל נופלים על פניהם ומשתחוים למול הצלם וראו חנניה מישאל ועזריה שלא יכרעו ולא ישתחוו ולכן אכלו קרציהון בהלשנתן ולא דברו בדניאל לפי שלא ראו... ומסיבת המהירות הזו לא ידע דניאל ממנו דבר כי לא הגיע דבר לאזניו כי אם אחרי פועל הנס. גם כי המלך אולי מיהר לעשות קודם שידוע הדבר לדניאל ויבא לבקש עליהם רחמים לפניו או לפני אלקיו

The tale-bearers hit upon an opportunity, seeing Chananiah, Mishael and Azaryah in the act; when the music was heard and all fell on their faces and bowed toward the statue, they saw that Chananiah, Mishael and Azaryah did not bow, and they conveyed their tale. They did not speak about Daniel because they did not see him... And because of this haste, Daniel did not know of it; he found out only after the miracle. Perhaps the king also hastened to act before Daniel would find out, lest he come to ask for mercy before Nevuchadnezzar or before Gd.